

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ
ΘΕΜΑΤΩΝ**

Τηλ. επικ.: 213.130.7023

213.130 7224

Email: koinouvouleftikos@justice.gov.gr

Αθήνα, 11 -06 - 2025

Αρ. Πρωτ.: 153

Προς:

Τη Βουλή των Ελλήνων

Δ/νση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.:

1. Υπουργό Επικρατείας κ. Άκη Σκέρτσο

2. Βουλευτή: κ. Γ. Μανούσο

(δια της αρμόδιας Υπηρεσίας
της Βουλής των Ελλήνων)

Ερώτηση: 5558 / 21-05-2025

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 5558/21-05-2025 Ερώτησης που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο βουλευτής κ. Γ. Μανούσος , με θέμα: «Προπαγανδιστική επίκληση προόδου στο Κράτος Δικαίου , ενώ η πραγματικότητα διαψεύδει την κυβέρνηση » και κατά το μέρος που τα διαλαμβανόμενα εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Δικαιοσύνης, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η Ελληνική Κυβέρνηση και το Υπουργείο Δικαιοσύνης έχει θέσει την ενίσχυση του Κράτους Δικαίου μεταξύ των κορυφαίων προτεραιοτήτων τους. Οι πρωτοβουλίες, που λαμβάνονται τα τελευταία χρόνια, και οι προσαρμογές της εθνικής νομοθεσίας στα αιτούμενα του Κράτους Δικαίου αφενός αποδεικνύουν τη σημασία που αποδίδεται στη βελτίωση των παραγόντων που το συγκροτούν αφετέρου αιτιολογούν τη διαρκή βελτίωση του Κράτους Δικαίου στην Ελλάδα σύμφωνα με τα διεθνώς ισχύοντα και την αναγνώριση των επιτευγμάτων αυτών από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τον ΟΟΣΑ και τους λοιπούς διεθνείς οργανισμούς και φορείς. Δεν είναι τυχαίο, άλλωστε, ότι η χώρα μας κατατάσσεται στις εννιά (9) μόνο χώρες της ΕΕ που έχουν τις λιγότερες συστάσεις,

μόλις τέσσερις (4), για τις οποίες πραγματοποιούνται οι αναγκαίες νομοθετικές και λειτουργικές ενέργειες για την κάλυψή τους.

Συγκεκριμένα, η Ελλάδα πέτυχε κατά τα έτη 2023-2024, όπως είναι ήδη γνωστό, να συμμορφωθεί πλήρως σε δύο συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που αφορούσαν στη συμμετοχή των δικαστών στην επιλογή της ηγεσίας τους και στη βελτίωση του συστήματος ελέγχου των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης. Με νομοθετική πρωτοβουλία του Υπουργείου Δικαιοσύνης, για πρώτη φορά στη δικαστική ιστορία της χώρας, συμμετέχουν οι ανώτατοι δικαστές και οι Εισαγγελείς του Αρείου Πάγου στην εκλογή των επικεφαλής των ανώτατων δικαστηρίων και της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου των οποίων οι θέσεις κενώνονται στις 30 Ιουνίου 2025 κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 27 του ν.5123/2024 (Α'109).

Παράλληλα, με τον ν.5130/2024 (Α'127) ενισχύθηκε το σύστημα ελέγχου των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης μέσω της υποχρεωτικής διαλειτουργικότητας του συστήματος του «Πόθεν Έσχες» με 124 χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, πιστωτικά ιδρύματα, το ΓΕΜΗ, την ΑΑΔΕ κλπ.. Η διασύνδεση των συστημάτων αυτών επιτρέπει την αυτόματη άντληση κρίσιμων χρηματοοικονομικών και περιουσιακών στοιχείων των ελεγχόμενων, με αποτέλεσμα την ελαχιστοποίηση των ανακριβών δηλώσεων και συνακόλουθα την ενίσχυση της διαφάνειας.

Επιπλέον, προς την κατεύθυνση της εμβάθυνσης του Κράτους Δικαίου μέσα από την επιτάχυνση της απονομής της Δικαιοσύνης και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς της, το Υπουργείο Δικαιοσύνης προχώρησε στις κάτωθι νομοθετικές πρωτοβουλίες:

- Νέος Δικαστικός Χάρτης (ν.5108/2024) και ενοποίηση του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας (Ειρηνοδικείων και Πρωτοδικείων) προσφέροντας πλέον των 900 νέων Ειρηνοδικών στην υπηρεσία των Πρωτοδικείων κατόπιν επαρκούς και κατάλληλης επιμόρφωσης. Τα πρώτα στοιχεία της εφαρμογής του νέου Δικαστικού Χάρτη αναδεικνύουν τη σημαντική αύξηση των εκδικαζόμενων υποθέσεων κυρίως στα ποινικά δικαστήρια αλλά και στα πολιτικά.
- Αναμόρφωση της Διοικητικής Δικαιοσύνης (ν.5028/2023) που απέφερε ήδη μείωση του χρόνου εκκαθάρισης υποθέσεων και ποσοστό εκκαθάρισης 107,98% σύμφωνα με τα στοιχεία του 2024.
- Μεταρρύθμιση της δικονομίας του Συμβουλίου της Επικρατείας (ν.5119/2024), με την οποία τροποποιήθηκε το π.δ. 18/1989 (Α'8) «Κωδικοποίηση διατάξεων νόμων για το Συμβούλιο της Επικρατείας». Εισήχθη δε το άρθρο 20Α, για την, κατ' εξαίρεση,

απευθείας εισαγωγή των υποθέσεων στο ακροατήριο. Με την ρύθμιση αυτή προβλέπεται η απευθείας εισαγωγή των υποθέσεων στο ακροατήριο, και ο άμεσος ορισμός δικασίμου και εισηγητή, Συμβούλου ή Παρέδρου, καθώς και βοηθού εισηγητή, όπου αυτό προβλέπεται ή κρίνεται αναγκαίο.

- Επιτάχυνση διαδικασιών μέσω μονομελών συνθέσεων ποινικών δικαστηρίων, περιορισμό των ενδιάμεσων συμβουλίων, περιορισμό αναβολών και θέσπιση κυρώσεων για την παρεμπόδιση της δικαιοσύνης με τους ν.5090/2024 και 5095/2024 (παρεμβάσεις στον Ποινικό Κώδικα και τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας).
- Μεταφορά δικαστηριακής ύλης εκούσιας δικαιοδοσίας στους δικηγόρους, απαλλάσσοντας από σημαντικό φόρτο τα Δικαστήρια. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι έχουν ήδη εκδοθεί πάνω από 150.000 ένορκες βεβαιώσεις από δικηγόρους.

Παράλληλα με τις νομοθετικές πρωτοβουλίες, το Υπουργείο Δικαιοσύνης εφαρμόζει ένα εκτεταμένο πρόγραμμα ψηφιακής μετάβασης συνολικού προϋπολογισμού 220.000.000 ευρώ. Το πλέγμα των ψηφιακών έργων, που έχουν ήδη ολοκληρωθεί ή βρίσκονται σε εξέλιξη με ορίζοντα ολοκλήρωσης το 2026, περιλαμβάνουν τη διεύρυνση των λειτουργικοτήτων και την εξάπλωση σε όλες τις δικαστικές υπηρεσίες της χώρας του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων Πολιτικής και Ποινικής Δικαιοσύνης (ΟΣΔΔΥΠΠ), τον εκσυγχρονισμό του πληροφοριακού συστήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου και του Εθνικού Ποινικού Μητρώου, τις τηλεδιασκέψεις στις δίκες (ήδη εφαρμόζονται στις προανακριτικές και ανακριτικές πράξεις και στα διοικητικά δικαστήρια), την ψηφιοποίηση 300.000.000 σελίδων δικαστηριακών αρχείων, το ολοκληρωμένο σύστημα των Διοικητικών Δικαστηρίων, τον εκσυγχρονισμό του ηλεκτρονικού συστήματος συλλογής και επεξεργασίας στατιστικών δεδομένων (Just Stat) κ.α..

Στόχος των ανωτέρω νομοθετικών και λειτουργικών παρεμβάσεων είναι η μείωση του χρόνου απονομής της δικαιοσύνης στις 650 από τις 1492 μέρες, που απαιτούνταν μέχρι τώρα, και η σύγκλιση με τον μέσο όρο της ΕΕ για την έκδοση τελεσίδικης απόφασης, η ενίσχυση της ποιότητας της απονομής της Δικαιοσύνης και η βελτιστοποίηση της εξυπηρέτησης φυσικών και νομικών προσώπων και δικηγόρων.

Επίσης, το Υπουργείο Δικαιοσύνης ενεργοποιεί τις διαδικασίες και επιλαμβάνεται για την λήψη των κατάλληλων μέτρων που θα οδηγήσουν την Ελλάδα στην άρση και των υπόλοιπων συστάσεων και κυρίως, στο μέτρο των αρμοδιοτήτων του, στους τομείς της παρακολούθησης των υποθέσεων διαφθοράς και την προστασία των

δημοσιογράφων έναντι «στρατηγικών αγωγών προς αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού» (Slapp).

Ως προς το πρώτο, το Υπουργείο Δικαιοσύνης έχει συγκροτήσει και ενισχύει στελεχικά και ψηφιακά το Γραφείο Συλλογής και Επεξεργασίας Δικαστικών Στατιστικών Στοιχείων (εξειδικευμένο προσωπικό, νέο ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα συλλογής και επεξεργασίας στατιστικών στοιχείων). Το εν λόγω Γραφείο συλλέγει σε ετήσια βάση δεδομένα που αφορούν σε ποινικές διώξεις και τελεσίδικες αποφάσεις υποθέσεων διαφθοράς, και ειδικότερα για τα αδικήματα: δωροδοκία αλλοδαπών, ενεργητική δωροδοκία πολιτικών προσώπων, δωροδοκία ημεδαπών δημοσίων λειτουργών, δωροδοκία στον ιδιωτικό τομέα, δωροληψία υπαλλήλων διεθνών οργανισμών, δωροληψία πολιτικών προσώπων, δωροληψία ημεδαπών δημοσίων λειτουργών, απάτη, ηλεκτρονική απάτη, απάτη που αφορά χρηματοδότηση, διασυνοριακή απάτη σχετικά με τον Φ.Π.Α., νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και αδικήματα εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρα 22-25 ν. 4689/2020).

Παραθέτουμε ενδεικτικά σχετικά αριθμητικά στοιχεία του Γραφείου Συλλογής και Επεξεργασίας Δικαστικών Στοιχείων:

Πίνακας 1: Εισαγγελίες Πρωτοδικών

Αδίκημα	Είναι σε εξέλιξη	Έχουν ολοκληρωθεί	Και έχουν κατασχεθεί ή δεσμευτεί στοιχεία προδικαστικά	Και έχουν παραπεμφθεί στο ακροατήριο	Έχει ολοκληρωθεί	Δεν έχει ολοκληρωθεί	Έχει τερματιστεί (αρχειοθέτηση)	Τερματίστηκε χωρίς ποινή ή όρο	Τερματίστηκε με ποινή ή όρο
Απάτη που αφορά χρηματοδότηση (Άρθρο 386B ΠΚ, άρθρο 24 παρ. 1 ν. 4689/2020)	10	31	0	31	31	9	1	0	0
Ενεργητική δωροδοκία δικαστικών λειτουργών (Άρθρο 237 παρ. 2 ΠΚ)	1	0	0	0	0	1	0	0	0
Ενεργητική δωροδοκία πολιτικών προσώπων (Άρθρο 159Α - ΠΚ)	1	0	0	0	0	1	0	0	0
Δωροληψία υπαλλήλων διεθνών οργανισμών (Άρθρο 235 παρ. 5 ΠΚ, άρθρο 22 ν. 4689/2020)	2	0	0	0	0	1	0	0	0

Αδίκημα	Είναι σε εξέλιξη	Έχουν ολοκληρωθεί	Και έχουν κατασχεθεί ή δεσμευτεί στοιχεία προδικαστικά	Και έχουν παραπεμφθεί στο ακροατήριο	Έχει ολοκληρωθεί	Δεν έχει ολοκληρωθεί	Έχει τερματιστεί (αρχειοθέτηση)	Τερματίστηκε χωρίς ποινή ή όρο	Τερματίστηκε με ποινή ή όρο
Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες*	357	275	16	204	174	374	57	6	2

*αφορούν υποθέσεις με βασικά αδικήματα: Εγκληματική οργάνωση (άρθρο 187 ΠΚ), και Απάτη σχετική με τις επιχορηγήσεις (άρθρο 386B ΠΚ)

Πίνακας 2: Εφετεία

Αδίκημα	Καταδικαστικές	Αναιρεσιβαλλόμενων ποινικών καταδικαστικών αποφάσεων	Αθωωτικές
Απάτη που αφορά χρηματοδότηση (Άρθρο 386B ΠΚ, άρθρο 24 παρ. 1 ν. 4689/2020)	7	0	2
Ενεργητική δωροδοκία δικαστικών λειτουργών (Άρθρο 237 παρ. 2 ΠΚ)	0	0	1
Δωροληψία υπαλλήλων διεθνών οργανισμών (Άρθρο 235 παρ. 5 ΠΚ, άρθρο 22 ν. 4689/2020)	0	0	1
Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες*	0	0	0

Πίνακας 3: Κατανομή ανά βαρύτητα αδικήματος (Πλημμελήματα / Κακουργήματα)

Αδίκημα	Πλημμελήματα (ποινή φυλάκισης <5 έτη)	Κακουργήματα (ποινή κάθειρξης 5-15 έτη)	Σύνολο
Απάτη που αφορά χρηματοδότηση (Άρθρο 386B ΠΚ, άρθρο 24 παρ. 1 ν. 4689/2020)	8	1	9
Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες	0	0	0
Ενεργητική δωροδοκία δικαστικών λειτουργών (Άρθρο 237 παρ. 2 ΠΚ)	0	0	0
Δωροληψία υπαλλήλων διεθνών οργανισμών (Άρθρο 235 παρ. 5 ΠΚ, άρθρο 22 ν. 4689/2020)	0	0	0

Πίνακας 4: Ανάλυση δικογραφιών ανά αδίκημα (2024)

Αδίκημα	# Δικογραφίες
Απιστία	148
Δωροληψία (παθητική δωροδοκία)	14
Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες	300
Άλλα/Αδιευκρίνιστα	46
Δωροδοκία	8
Υπεξαίρεση	1

Επιπλέον, προωθείται η ανάπτυξη Ψηφιακού Μητρώου Παρακολούθησης Υποθέσεων Διαφθοράς, με το οποίο θα παρακολουθούνται συστηματικά οι υποθέσεις διαφθοράς από τα πρώτα τους στάδια μέχρι την τελεσίδικη απόφαση. Με τα ανωνυμοποιημένα στοιχεία, που θα προσφέρει το εργαλείο αυτό, θα δίνεται η δυνατότητα αφενός παρακολούθησης του φαινομένου της διαφθοράς αφετέρου λήψης των κατάλληλων μέτρων αντιμετώπισής της και χάραξης πολιτικών, που θα ενδυναμώνουν τη διαφάνεια και τη λογοδοσία.

Στο πεδίο αυτό, αξίζει να σημειωθεί η θέσπιση ολοκληρωμένου νομικού πλαισίου για την προστασία των πληροφοριοδοτών σε υποθέσεις διαφθοράς μέσα από ένα πλέγμα διατάξεων του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (άρθρα 218 και 47) και του Υπαλληλικού Κώδικα (προστασία δημοσίων υπαλλήλων που εισφέρουν σε έρευνες κατά της διαφθοράς από δυσμενείς υπηρεσιακές συνέπειες), την ενσωμάτωση της Οδηγίας ΕΕ 2019/1937 με τον ν.4990/2022 (νομική ασυλία και αναστολή σχετικών δικαστικών διαδικασιών) καθώς και την εισαγωγή νέας ευνοϊκής διάταξης στο άρθρο 187 του Ποινικού Κώδικα για τους συνεργαζόμενους καταγγέλλοντες με το άρθρο 205 του ν.5187/2025 (Α'48).

Στο πεδίο δε της προστασίας των δημοσιογράφων από καταχρηστικές αγωγές (SLAPPs), το Υπουργείο Δικαιοσύνης με το άρθρο 138 του ν.5090/2024 (Α'30) κατήγγειλε την απλή δυσφήμιση του άρθρου 362 του Ποινικού Κώδικα που άφηνε εκτεθειμένη τη δημοσιογραφική κρίση σε κακόβουλες μηνύσεις και αγωγές ακόμα και σε περιπτώσεις διάδοσης αποδεδειγμένα αληθινών γεγονότων κατά την άσκηση του δημοσιογραφικού καθήκοντος. Συνεπώς, με την κατάργηση της απλής δυσφήμισης εξαλείφθηκε ο κίνδυνος κατάχρησής της με σκοπό τη φίμωση των δημοσιογράφων και προστατεύεται περισσότερο η ελευθερία της δημόσιας έκφρασης και η εκφορά κρίσεων κατά την άσκηση του έργου των δημοσιογράφων και καθίσταται δυσκολότερη

η επιδίωξη αποζημίωσης στα πολιτικά δικαστήρια με την έγερση αγωγής. Ταυτόχρονα, διατηρήθηκε το αξιόποινο της συκοφαντικής δυσφήμισης του άρθρου 363 του Ποινικού Κώδικα, για την προστασία από σκόπιμη και εν γνώσει του ψεύδους διάδοση αναληθών γεγονότων με σκοπό τη βλάβη της τιμής και της υπόληψης του παθόντος κατά παράβαση των αρχών του Κώδικα Δεοντολογίας του δημοσιογραφικού λειτουργήματος. Ωστόσο, ακόμα και σε περιπτώσεις βάσιμων αγωγών, το ελληνικό δίκαιο προβλέπει κριτήρια για την επιβολή χρηματικής αποζημίωσης για ηθική βλάβη, ώστε να μην είναι υπέρογκη και καταχρηστική αλλά εύλογη και αναλογική (άρθρο 932 του Αστικού Κώδικα). Τα στοιχεία μάλιστα δείχνουν ότι τα επιδικαζόμενα ποσά είναι, στη συντριπτική τους πλειοψηφία, υποπολλαπλάσια των αιτηθέντων ποσών, με τα περισσότερα εξ αυτών να είναι μικρότερα του ποσού των 5.000 ευρώ.

Παραθέτουμε κάτωθι αριθμητικά στοιχεία του 2024 σχετικά με αδικήματα δια του τύπου τελούμενα από τις δικαστικές υπηρεσίες Αθήνας, Θεσσαλονίκης και Πειραιά:

Πρωτοδικεία

Φορέας	Ασκηθείσες αγωγές	Αποφάσεις	Αποδοχή εν όλω ή εν μέρει	Απόρριψη ως αβάσιμων ή απαράδεκτων	Έκδοση μη οριστικής απόφασης
Πρωτοδικείο Αθήνας	189	146	58	51	37
Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης	5	4	1	3	0
Πρωτοδικείο Πειραιώς	16	5	2	2	1
Λοιπά Πρωτοδικεία	27	7	3	4	2
Σύνολο	237	162	64	60	40

Εφετεία

Φορέας	Αποφάσεις επί εφέσεων	Αποδοχή εν όλω ή εν μέρει	Απόρριψη έφεσης	Έκδοση μη οριστικής απόφασης
Εφετείο Πειραιώς	2	2	0	0
Εφετείο Θεσσαλονίκης	4	3	1	0
Εφετείο Αθηνών	33	15	16	2
Σύνολο	39	20	17	2

Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι το Υπουργείο Δικαιοσύνης έχει προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1069 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Απριλίου 2024, για την προστασία των προσώπων που προβαίνουν σε ενέργειες συμμετοχής του κοινού από προδήλως αβάσιμες αγωγές ή καταχρηστικές δικαστικές διαδικασίες («στρατηγικές αγωγές προς αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού») καθώς με σχετική απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης (υπό στοιχεία 3720οικ./Φ.374/21-01-2025, τ. 43 ΥΟΔΔ απόφαση), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει (με τις υπό στοιχεία 7704οικ./Φ.374/06-02-2025 τ. 167 ΥΟΔΔ και 16996 οικ./Φ.374/21-03-2025, τ. 385 ΥΟΔΔ), έχει προχωρήσει στη σύσταση και συγκρότηση ειδικής νομοπαρασκευαστικής επιτροπής με αντικείμενο τη μεταφορά της εν λόγω Οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο. Στην επιτροπή, η οποία έχει ήδη αρχίσει τις εργασίες της, συμμετέχουν εγνωσμένου κύρους δικαστικοί λειτουργοί, ακαδημαϊκοί, νομικοί αλλά και μέλη της σχετικής Task Force που έχει συγκροτηθεί στην Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης για την ενίσχυση της προστασίας και ασφάλειας των Δημοσιογράφων.

Επίσης, στο πλαίσιο αυτό, το Υπουργείο Δικαιοσύνης συμμετείχε και στα δύο σχετικά εργαστήρια (workshops) για την ενσωμάτωση της προαναφερθείσας Οδηγίας, που υλοποιήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 29 Νοεμβρίου 2024 και στις 14 Μαΐου 2025 αντίστοιχα, εκπροσωπούμενο από υψηλού προφίλ εμπειρογνώμονες, υπέβαλε δύο εκθέσεις προόδου, τον Σεπτέμβριο και τον Νοέμβριο 2024, στην Ομάδα Εμπειρογνομόνων της Επιτροπής και συμμετείχε στο 2^ο Ευρωπαϊκό Συνέδριο κατά των SLAPPs τον Νοέμβριο 2024.

Κατά τα λοιπά αρμόδιος να σας ενημερώσει είναι ο συνερωτώμενος Υπουργός.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ

Με εντολή Υπουργού

Ακριβές αντίγραφο

Η Προϊσταμένη του Γραφείου

Γαβριέλα Σαρρή

Αριθμός σελίδων εγγράφου: 8

Αριθμός σελίδων συνημμένων:0...

Σύνολο σελίδων: 8